Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahusguovddáš
Sääʹmi mättäättâskuávdáš
Sääʹm škooultemkõõskõs

POHJOISSAAMEN KIELEN PERUSTASO 15 op (400 h)

Etäopetuksena alkaen maanantaina 22.8.2022, klo 17.00–19.30

Opintokokonaisuus sisältää 15 opintopisteen verran verkko-oppitunteja (200 h) sekä opiskelijan itsenäistä työskentelyä (200 h). Käytännössä opiskelu tarkoittaa sitä, että kun viikossa on esim. 3 verkko-oppituntia, niin sen lisäksi opiskelija varaa itsenäiselle opiskelulle aikaa toiset 3 tuntia. Ensimmäinen koulutuskerta sisältää perehdytyksen etäopiskeluun. Opetus lähtee liikkeelle alkeista. Opetuksessa painotetaan käytännön kielitaidon hallintaa eli puheen/kirjoituksen tuottamista ja kielen ymmärtämistä. Opetukseen sisältyy opetuskeskusteluja sekä pari- ja ryhmätyöskentelyä.

Tavoitteet

Opiskelija hallitsee saamen kielen ydinkielioppia ja -sanastoa. Hän lukee lyhyitä, helppoja tekstejä, osaa keskustella helpoista arkielämään liittyvistä aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia. Opiskelija saa valmiudet suorittaa yleisten kielitutkintojen saamen kielen perustason tutkinnon. Saamen kielen tutkinto järjestetään kerran vuodessa.

Opiskelijalla on koulutuksen käytyään yleistä tietoa saamen kielistä ja saamelaisesta kulttuurista. Hän osaa nimetä saamelaisryhmät ja saamelaiset elinkeinot ja kuvailla saamelaisuuden alueellisia, yhteiskunnallisia ja kulttuurisia pääelementtejä. Hän tietää myös saamelaisen historian keskeisiä tapahtumia ja käännekohtia.

Sisältö

Opintojen laajuus on 15 op ja ne koostuvat pohjoissaamen kielen (6 op + 7 op = 13 op) ja saamelaisen kulttuurin (2 op) opinnoista. Opetuskielenä on pohjoissaame ja suomi. Opinnot alkavat alkeista eivätkä edellytä aiempaa saamen kielen osaamista.

Kohderyhmä

Koulutus on tarkoitettu kaikille saamen kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille. Koulutuksen opetusohjelma on suunniteltu siten, että se sopii työelämässä saamen kielen ja kulttuurin osaamista tarvitseville sekä jatko-opintoja suunnitteleville. Koulutus sopii mm. kuntien ja valtion henkilöstölle, muille julkisoikeudellisia tehtäviä saamelaisalueella hoitaville viranhaltijoille, työntekijöille sekä luottamusmiehille. Koulutus toteutetaan iltaopetuksena.

Toteutus

Koulutus toteutetaan etäopintoina etäopetusjärjestelmässä. Vaatimuksia osallistumiseen/opiskeluvälineet: tietokone (älä käytä mobiililaitteita osallistumiseen), internetyhteys, USB-headsetit (kuulokemikrofonit), web-kamera ja pohjoissaamen fontit. Fonttien asennusohjeet löydät osoitteesta http://divvun.no/keyboards/desktopindex.html.

Lisäksi opinnoissa käytetään Moodle-oppimisalustaa: https://moodle.eoppimispalvelut.fi, Googlen pilvipalveluita ja muita

hyödyllisiä verkkosovelluksia. Google Gmail -tunnuksen opiskelija luo itse.

Ohjelmistoista ja niihin perehdyttämisestä vastaa koulutuksen järjestäjä. Opiskelijan vastuulla ovat opiskeluvälineet ja oppimateriaalien hankinta. Opiskelijalle annetaan tunnukset oppimisympäristöihin hänen hankittuaan opintojen edellyttämät opiskeluvälineet.

Lisätietoja opiskeluympäristöistä etäopetuksen tukihenkilöiltä (yhteystiedot alla).

Yleiset kielitutkinnot

Pohjoissaamen kielessä voi suorittaa perus, keski- tai ylimmän tason yleisen kielitutkinnon. Tutkinnossa on seuraavat osat: puheen ja tekstin ymmärtäminen, puhuminen ja kirjoittaminen. Saamen kielen tutkinto järjestetään kerran vuodessa.

Tutkinnon suorittamalla voi osoittaa virallisesti kielitaitonsa. Tutkintotodistusta voi käyttää esimerkiksi työ- tai opiskelupaikan hakemiseen. Tutkinnot ovat omakustanteisia, hinta riippuu valitusta tutkinnosta ja sen tasosta.

Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille suunnattuja kielitaitotutkintoja. Tutkinnot mittaavat kielen osaamista sellaisissa käytännön tilanteissa, joissa aikuinen joutuu puhumaan, kuuntelemaan, kirjoittamaan tai lukemaan jotakin vierasta kieltä - joko Suomessa tai ulkomailla. Yleiset kielitutkinnot ovat kansallisia ja virallisia kielitutkintoja, niiden kehittämistyöstä vastaavat Opetushallitus sekä Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

Tietoa kielitutkinnoista, tutkintopäivistä ja -paikoista, ilmoittautumisesta ja tutkintomaksuista löydät tämän linkin kautta . Sivuilta löydät myös kielitutkintojen taitotasokuvaukset. **Ilmoittautuminen kielitutkintoon on opiskelijan itsensä vastuulla. Ilmoittautumisajankohta tutkintoon on alkuvuodesta 2023.**

Testiin voi käydä tuttumassa Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen sivuilta http://ykitesti.solki.jyu.fi/tutustu-testiin/saame/. Sivuilla on myös ohjeita testiin tulijoille.

Lisätietoja: Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanslia 040 723 7309

Paikka ja aika

Opinnot käynnistyvät etäopetusjärjestelmässä maanantaina 22.8.2022 ja päättyvät 6.4.2023.

Opetusaika on maanantai- ja keskiviikkoiltaisin klo 17.00–19.30 (yksi kerta sisältää kolme oppituntia, opetukseen kokoonnutaan kaksi kertaa viikossa). Oppitunteja ei ole viikolla 42 (2022) eikä viikoilla 9 ja 10 (2023). Joulutauko on 12.12.22 - 10.1.23. Lisäksi opintoihin sisältyy

pakollinen lähiopetusjakso Inarissa viikolla 36 (pe 9.9. klo 17.00–20.00 ja la 10.9. klo. 9.00–16.00).

Osanottajamäärä Koulutukseen otetaan 15 opiskelijaa hakemusten perusteella.

Opettaja Ellen Pautamo

Kustannukset Opiskelija kustantaa ja hankkii itse tarvittavat oppimateriaalit ja opiskeluvälineet (tietokone, internetyhteys ja USB-headsetit).

Koulutusmaksu Koulutus on maksuton, mutta mikäli osanottaja keskeyttää opinnot, perimme 150 euron keskeyttämismaksun koulutuksen järjestämiskuluihin.

Tiedustelut **Saamelaisalueen koulutuskeskus, virtuaalikoulu**
virtuaali@sogsakk.fi, puh. 040 378 0304 (Tiisu-Maria Näkkäläjärvi) tai toimisto puh. 040 723 7309. Tietoa myös osoitteessa www.sogsakk.fi/fi/virtuaalikoulu

Hakeminen **Hakemukset täytetään 31.5.2022 mennessä** osoitteessa: https://link.webropolsurveys.com/S/D6C65AF97EE63B2F

Opiskelijavalinta Koulutukseen hakeutuneille ilmoitetaan valinnoista sähköpostitse viimeistään viikolla 24.

Tukipalvelun yhteystiedot

Virtuaalikoulun yleinen tukinumero **0295 333 555** (0295-alkuisiin numeroihin ei sisälly palvelu- tai muita erityismaksuja). Sähköposti tukipalvelu@sogsakk.fi

POHJOISSAAMEN KIELI I, PERUSTASO 15 op (400 h)

Opetussuunnitelma

Opintokokonaisuus

Koulutuksen laajuus on 15 opintopistettä ja se koostuu pohjoissaamen kielen (6 op + 7 op = 13 op) ja saamelaisen kulttuurin (2 op) opinnoista. Koulutus muodostaa kokonaisuuden, joissa käsitellään erilaisia arki- ja työelämän elämän aihepiirejä. Saamelaiskulttuurin opetus etenee kielen opetuksen rinnalla.

Koulutuksen kuvaus

Saame I

Laajuus

6 op

Osaamistavoite

Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa pohjoissaamen perusrakenteita, ydinkielioppia ja perussanastoa. Hän pystyy viestimään päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään. Hän lukee helppoja tekstejä, osaa keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia. Opiskelija osaa käyttää opinnoissa tarvittavia (sähköisiä) työvälineitä ja kieliteknologiaa.

Sisältö

Erilaisia luku-, kirjoitus-, ääntämis- ja keskusteluharjoituksia, kielioppia, tekstin- ja kuullunymmärtämiseen sekä puhumiseen liittyviä harjoituksia ja sanastojen kokoamista.

Aihealueet

Minä ja taustani, koti ja asuminen, jokapäiväinen elämä sekä sosiaalinen vuorovaikutus.

Toteutustavat

Oppitunnit, harjoitukset ja itsenäistä työskentelyä ja perehtymistä kirjallisuuteen.

Oppimateriaali

Länsman, Helmi 2005: *Cealkke dearvvuođaid 1*; Sammallahti, Pekka 2021: *Sámi-suoma-sámi sátnegirji*, Saamelais-suomalais-saamelainen sanakirja; muu oppitunneilla jaettava ja käytettävä oppimateriaali.

Oheismateriaali

Pope, Kirsten – Sárá, Máret 2004: *Eatnigiella, Giellaoahpu váldogirji*; Nickel, Klaus Peter – Sammallahti, Pekka 2011: *Nordsamisk grammatikk;* Magga, Elna 2004: *Oanehis giellaoahppa*, Lyhyt kielioppi.

Suoritustavat

Oppitunnit, harjoitukset ja kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Arviointi 1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Opetuskieli Pohjoissaame ja suomi.

Saame I: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5-3-1:

5	3	1
• Opiskelija hallitsee erinomaisesti opintojakson perusrakenteet, ydinkieliopin ja perussanaston • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on rakenteiden, sisällön ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	• Opiskelija hallitsee hyvin mutta epätasaisesti opintojakson perusrakenteet, sanaston ja ydinkieliopin. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus vaikeuttavat ja katkaisevat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuotoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia, tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Opiskelija ymmärtää hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä, saa selvän tekstin pääasioista, vaativammista teksteistä jää osia ymmärtämättä. • Opiskelija pystyy soveltamaan hyvin oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	• Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson perusrakenteet, sanaston ja ydinkieliopin. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on rakenteiden osalta epätarkkaa, puutteellista ja paikoin vaikea ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena katkonaista, sanavaraston suppeus rajoittaa ilmaisua, perusrakenteiden hallinnassa ja ääntämisessä puutteita. • Opiskelija ymmärtää rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain kaikkein tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Saame II

Laajuus	**7 op**
Osaamistavoite	Opiskelijalla on perustiedot pohjoissaamen keskeisestä kieliopista, rakenteista ja perussanavarasto. Hän lukee helppoja tekstejä, osaa keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia ja viestejä.
Sisältö	Erilaisia luku-, kirjoitus-, ääntämis- ja keskusteluharjoituksia, kielioppia, tekstin- ja kuullunymmärtämiseen liittyviä harjoituksia sekä sanastoa.
Aihealueet	Jokapäiväinen elämä (työ, terveys ja hyvinvointi, harrastukset sekä kauppa ja palvelut), matkustaminen, koti ja asuminen.
Toteutustavat	Oppitunnit, harjoitukset ja omatoimista harjoittelua ja perehtymistä kirjallisuuteen.
Oppimateriaali	Länsman, Helmi 2005: *Cealkke dearvvuođaid 2*; Sammallahti, Pekka 2021: *Sámi-suoma-sámi sátnegirji*, Saamelais-suomalais-saamelainen sanakirja; muu oppitunneilla jaettava ja käytettävä oppimateriaali.
Oheismateriaali	Pope, Kirsten – Sárá, Máret 2004: *Eatnigiella, Giellaoahpu váldogirji*; Nickel, Klaus Peter – Sammallahti, Pekka 2011: *Nordsamisk grammatikk;* Magga, Elna 2004: *Oanehis giellaoahppa*, Lyhyt kielioppi.
Suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset ja kirjallinen ja/tai suullinen koe.
Arviointi	1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.
Opetuskieli	Pohjoissaame ja suomi.
Lisätiedot	**Saame I** suoritettuna/suoritteilla.

Saame II: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5-3-1:

5	3	1
• Opiskelija hallitsee erittäin hyvin opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on rakenteiden ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	• Opiskelija hallitsee hyvin opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston, mutta niissä on vielä kehitettävää. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus ja katkonaisuus vaikeuttavat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuotoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia, tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Opiskelija ymmärtää hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelijalla on valmiuksia soveltaa oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	• Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on perusrakenteiden osalta puutteellista, hajanaista ja paikoin vaikeaa ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena epätarkkaa ja katkonaista, sanavaraston suppeus ja hajanaisuus rajoittaa ilmaisua, perusrakenteiden hallinta ja ääntäminen puutteellista. • Opiskelija ymmärtää suppeasti rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain kaikkein tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Saamelaiskulttuuri I

Laajuus	**2 op**
Osaamistavoite	Opiskelijalla on kurssin käytyään yleistä tietoa saamen kielistä ja saamelaisesta kulttuurista (painottuen Suomen puolen saamelaisten tilanteeseen). Hän tietää myös saamelaiskulttuurin historiasta ja nykytilasta sekä niistä asioista, jotka ovat nykytilan rakentumiseen vaikuttaneet. Opiskelija on perehtynyt saamen kielten asemaan saamelaisessa yhteiskunnassa sekä niihin yhteiskunnallisiin muutoksiin, jotka ovat johtaneet kielten ja kulttuurin nykytilaan. Hän tietää myös saamelaisen historian keskeisiä tapahtumia ja käännekohtia.
Sisältö	Yleistietoa saamelaisista ja saamelaisalueesta, saamelaisten historiaa ja nykypäivää, saamelaisen yhteiskunnan tärkeimpiä kehityskulkuja, saamelaiset instituutiot, saamelaistaiteet
Oppimateriaali	Lehtola, Veli-Pekka 2015: **Saamelaiset - historia, yhteiskunta, taide** (päivitetty painos), Puntsi (löytyy netistä tästä linkistä); Saamelaismuseo Siidan **Sæǽm'jie'llem** 2003; Saamelaismuseo Siidan ja Anarâškielâ servin nettisivusto **Anarâš** 2006.
Suoritustavat	Aktiivinen osallistuminen, harjoitukset, mahdolliset saamelaiskulttuuritapahtumat/-webinaarit sekä esitelmä/opintopäiväkirja.
Arviointi	Suoritettu/Hylätty
Opetuskieli	Suomi ja pohjoissaame.

Muuta

Arviointi	Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opetusaineissa aineenopettaja arvioi opiskelijan osaamistaidot opetusaineessa arvioinnin kriteerien mukaisesti asteikolla 1–5: erinomainen (5), kiitettävä (4), hyvä (3), tyydyttävä (2), välttävä (1), hylätty (0). Käytössä ovat myös merkinnät suoritettu (S) tai hylätty (H). Merkintä SK tarkoittaa, että suoritus on kesken.